

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
 МИКОЛАЇВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ АГРАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
 НАВЧАЛЬНО-НАУКОВИЙ ІНСТИТУТ ЕКОНОМІКИ ТА УПРАВЛІННЯ
 ОБЛІКОВО-ФІНАНСОВИЙ ФАКУЛЬТЕТ

«Погоджено»

Директор навчально-наукового
 інституту економіки та управління

_____ В. П. Клочан
 «_____» _____ 2018 р.

«Затверджую»

Перший проректор

_____ Д. В. Бабенко
 «_____» _____ 2018 р.

Декан обліково-фінансового
 факультету

_____ О. М. Вишневська
 «_____» _____ 2018 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА

з вибіркової дисципліни «Банківські операції»

шифр за ОПП – ВПП 12

для здобувачів вищої освіти денної форми навчання (4 курс)

на 2018-2019 навчальний рік

Галузь знань 0305 «Економіка та підприємництво»

Напрямок підготовки 6.030508 «Фінанси і кредит»

Кваліфікація бакалавр з фінансів

Кафедра фінансів, банківської справи та страхування

Курс – 4

Семестр – 7

Всього годин – 90 год./ 3,0 кред.

з них:

лекцій – 14 год./ 0,47 кред.

практичних – 30 год./ 1,0 кред.

самостійна робота – 46 год./ 1,53 кред.

Залік в 7 семестрі

Миколаїв
 2018

Програма відповідає вимогам освітньо-професійної програми підготовки бакалаврів з фінансів (затверджена 02.02.2010 року Міністерством освіти і науки України).

Робоча програма розглянута на засіданні кафедри фінансів, банківської справи та страхування обліково-фінансового факультету ННІ економіки і управління Миколаївського національного аграрного університету.

Протокол № 19 від «13» червня 2018 року

Завідувач кафедри фінансів,
банківської справи та страхування
д-р екон. наук, професор

Н.М.Сіренко

Робоча програма схвалена науково-методичною комісією обліково-фінансового факультету ННІ економіки та управління Миколаївського національного аграрного університету.

Протокол № 10 від «15» червня 2018 року

Голова науково-методичної комісії
канд. екон. наук, доцент

Ю.Ю. Чебан

1 АНОТАЦІЯ

Дисципліна «Банківські операції» направлена на формування системи теоретичних і практичних знань з основ банківської діяльності та її впливу на соціально-економічний процеси в країні. В результаті вивчення курсу здобувачі вищої освіти набудуть знань щодо сутності, видів банків в Україні, вивчення порядку заснування та організації діяльності комерційних банків, методик проведення основних (розрахунково-касових, кредитно-інвестиційних, з цінними паперами, валютою та нетрадиційних) й прогресивних видів банківських операцій та послуг, а також методик формування ресурсів банку, аналізу його прибутковості та фінансової стійкості.

SUMMARY

The course «Banking» is aimed at forming a system of theoretical and practical knowledge on the basics of banking and its impact on social and economic processes in the country. As a result of studying the course applicants of higher education will gain knowledge about the nature, types of banks in Ukraine, the study of the procedure of establishment and organization of commercial banks, methods of basic (cash settlement, credit and investment, securities, currency and unconventional) and advanced types of banking operations and services, and methods of forming bank resources, analysis of its profitability and financial stability.

2 ОПИС ДИСЦИПЛІНИ

Галузь знань – 0305 «Економіка та підприємництво»

Напрямок підготовки 6.030508 «Фінанси і кредит»

Освітній ступінь – «Бакалавр»

Нормативна / вибіркова – вибіркова

Семестр – 7

Кількість кредитів ECTS – 3,0

Кількість модулів – 1

Кількість змістових модулів – 2

Загальна кількість годин – 90 год.

Види освітньої діяльності та види занять, обсяг годин:

лекції – 14 год.

практичні заняття – 30 год.

самостійна робота – 46 год.

Форми підсумкового контрольного заходу – залік

3 МЕТА, ЗАВДАННЯ, ОБ'ЄКТ, ПРЕДМЕТ ДИСЦИПЛІНИ

Метою дисципліни є формування системи знань у сфері теоретико-методичних і організаційно-правових засад функціонування банківської системи, її ролі в економічному розвитку країни.

Основними завданнями вивчення дисципліни є:

- вивчення змісту, завдань та функцій комерційного банку;
- аналіз методів здійснення банківських операцій та надання банківських послуг;
- вирішення питань організації роботи із основних напрямків банківської діяльності, виконувати банківські операції;
- аналізування стану кредитоспроможності позичальника та рівня фінансової стійкості банку.

Об'єктом дослідження дисципліни є банківська система України в умовах розвитку ринкових відносин.

Предметом дослідження дисципліни є діяльність комерційних банків, що пов'язана із здійсненням операцій та наданням послуг юридичним і фізичним особам.

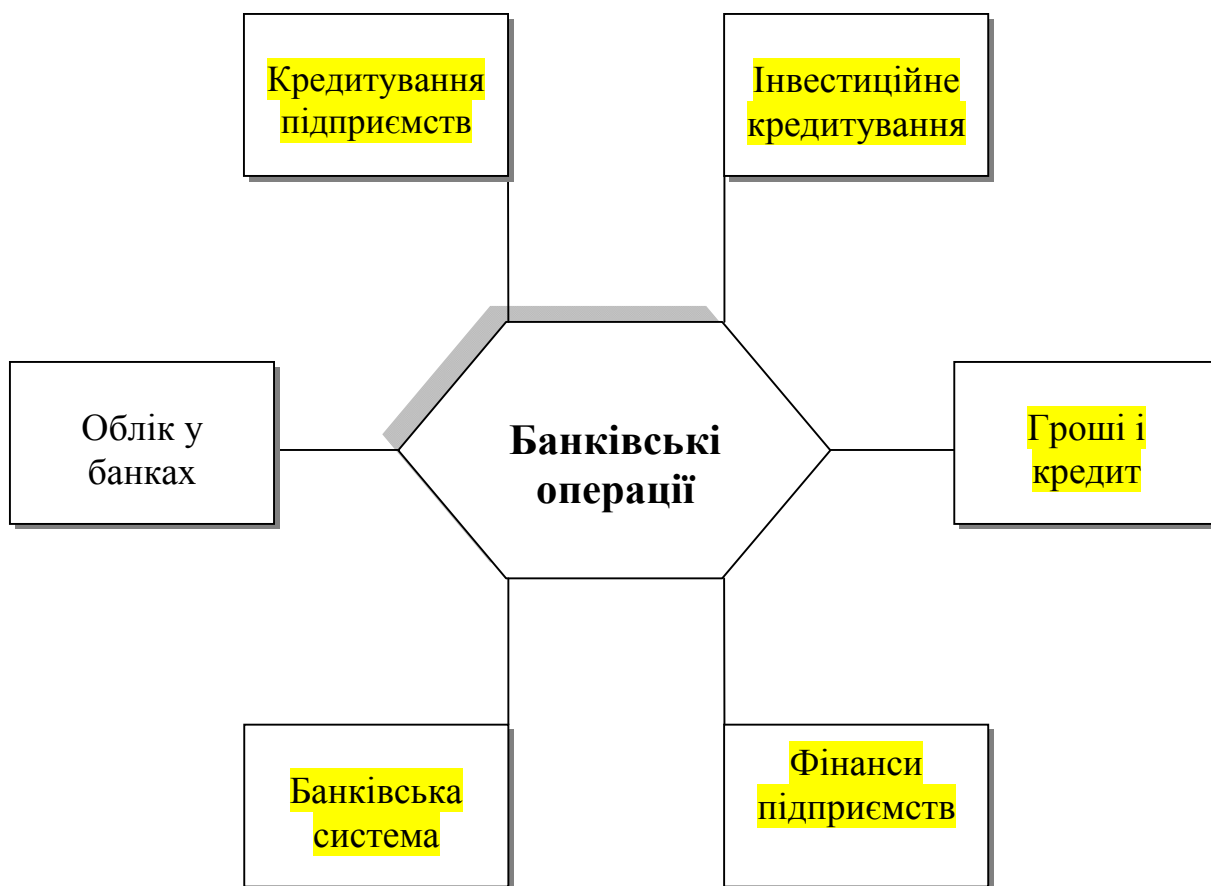
Вивчивши курс здобувач вищої освіти повинен знати:

- основні характерні риси сучасної банківської системи України, цілі, функції та принципи функціонування її окремих ланок;
- економічний зміст та механізми здійснення базових банківських операцій та надання банківських послуг;
- методичні підходи до проведення аналізу банківської діяльності;
- показники, які характеризують фінансовий стан банку; економічний зміст нормативів банківської діяльності;
- порядок здійснення регулювання, нагляду та контролю банківської діяльності;
- основи використання фінансових методів та важелів у системі фінансової безпеки банків.

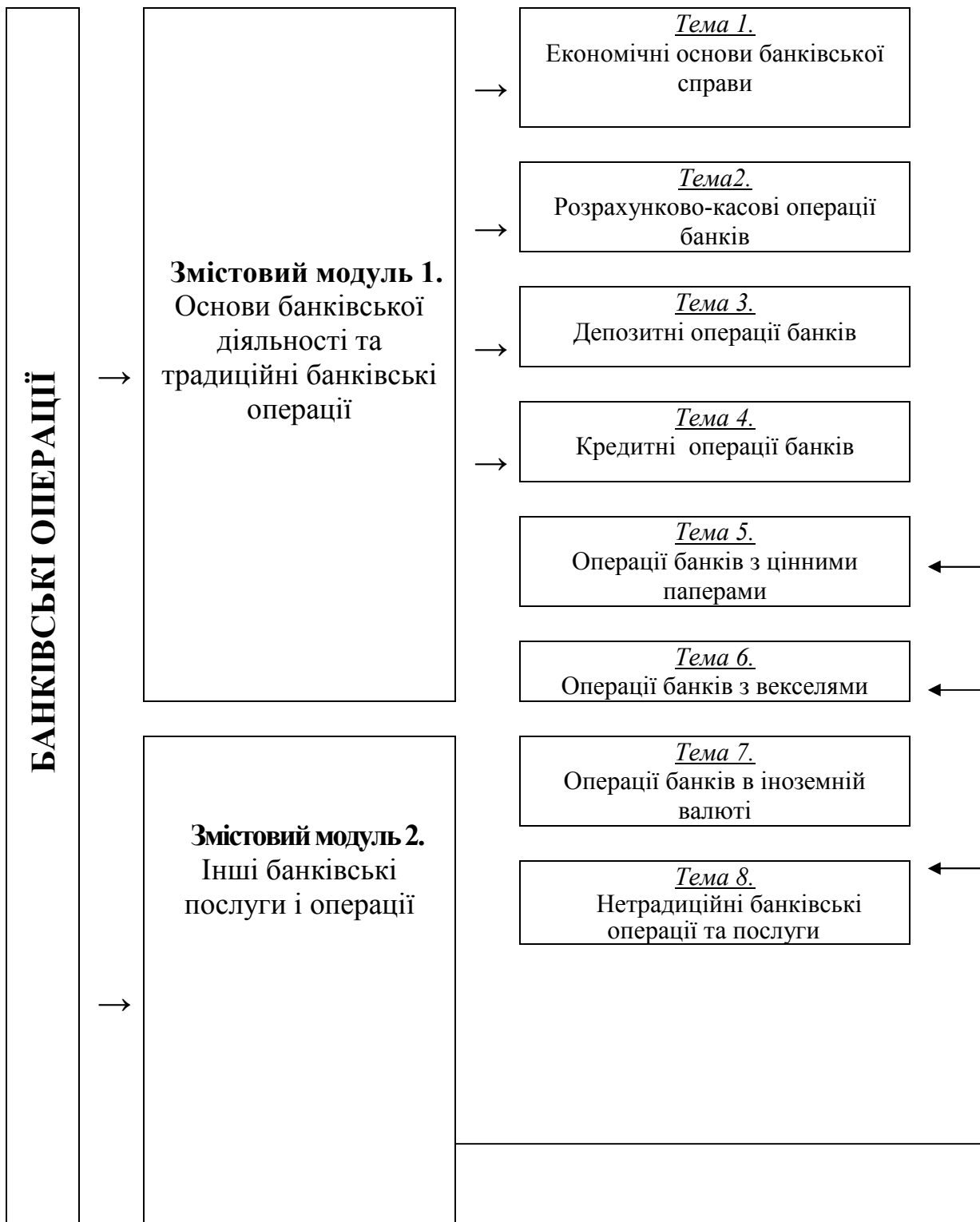
Вивчивши курс здобувач вищої освіти повинен вміти:

- оцінювати діяльність комерційного банку за різними напрямками;
- забезпечувати раціональне використання банківських ресурсів;
- аналізувати особливості взаємодії банківської системи з міжнародними фінансовими організаціями;
- виділяти напрями забезпечення стабільності банківської системи;
- пояснити механізм дії та основні етапи забезпечення фінансової безпеки та фінансової стійкості комерційних банків.

МІСЦЕ ДИСЦИПЛІНИ У СТРУКТУРІ ДИСЦИПЛІН

5 СТРУКТУРНО-ЛОГІЧНА СХЕМА ВИВЧЕННЯ ДИСЦИПЛІНИ

6 ЗМІСТ ДИСЦИПЛІНИ

6.1 Загальний розподіл годин і кредитів

Назва змістового модуля	Кількість кредитів	Лекції		Практичних занять		Аудиторна кількість годин	Самостійна робота		Разом годин
		годин	кредитів	годин	кредитів		годин	кредитів	
Змістовий модуль 1. Характеристика банку і загальні питання його діяльності	1,53	8,0	0,22	14,0	0,47	22,0	24	0,80	46,0
Змістовий модуль 2. Послуги і операції комерційного банку	1,47	6,0	0,20	16,0	0,53	22,0	22	0,73	44,0
Підсумок	3,0	14,0	0,47	30,0	1,0	44,0	46,0	1,53	90,0

6.2 Склад, обсяг і терміни виконання змістових модулів

Змістові модулі курсу			Теми дисципліни	Розподіл навчального часу				Термін виконання, тиждів	Термін контрольного заходу
Найменування	Обсяг, кредит	Сума балів		Всього	ЛЗ	ПЗ	СР		
Основи банківської діяльності та традиційні банківські операції	1,22	26-51	Економічні основи банківської справи	10	2	2	6	1-2	2
			Розрахунково-касові операції банків	12	2	4	6	3-4	4
			Депозитні операції банків	12	2	4	6	5-6	6
			Кредитні операції банків	12	2	4	6	7-8	8
Разом за 1 змістовий модуль				46	8	14	24	X	X
Інші банківські послуги і операції	1,28	34-45	Операції банків з цінними паперами	12	2	4	6	9-10	10
			Операції банків з векселями	10	1	4	5	11-12	12
			Операції банків в іноземній валюті	10	1	4	5	13-14	14
			Нетрадиційні банківські операції та послуги	12	2	4	6	15-16	16
Разом за 2 змістовий модуль				44	6	16	22	X	X
Всього	2,5	60-100		90	14	30	46	X	X

6.3 Перелік та короткий зміст лекцій

Змістовий модуль 1. Основи банківської діяльності та традиційні банківські операції

Тема 1. Економічні основи банківської справи

Економічна характеристика та склад ресурсів комерційного банку. Банківський капітал та його внутрішня структура. Функції основного, додаткового та субординованого банківського капіталу. Міжнародні стандарти власного капіталу комерційних банків (Базельська угода). Аналіз достатності капіталу банку. Методи управління банківським капіталом в Україні та в міжнародній практиці. Сутність та склад пасивних операцій банку. Залучені та запозичені кошти банку. Брутто- та нетто-ресурси банку. Імобілізація коштів банку. Прогнозування ресурсів банку.

Тема 2. Розрахунково-касові операції банків

Загальні основи організації безготівкових розрахунків і структура безготівкового грошового обігу. Ведення рахунків клієнтів. Безготівкові міжгосподарські розрахунки та основні інструменти, що їх забезпечують. Функціональні схеми здійснення окремих видів платежів. Кореспондентські відносини та міжбанківські розрахунки. Структурна побудова та принципи функціонування системи електронних платежів (СЕП). Схема документообороту в СЕП. Класифікація електронних розрахунково-платіжних документів, що використовуються в СЕП. Розрахунки з використанням банківських платіжних карток. Характеристика касових операцій банків та забезпечення їх касової діяльності.

Тема 3. Депозитні операції банків

Залучені ресурси банку, операції, пов'язані з їх формуванням. Економічний зміст депозитних операцій, їх класифікація та загальна характеристика. Особливості депозитних рахунків до запитання, строкових та ощадних вкладів. Укладання депозитного договору та встановлення депозитної процентної ставки. Фактори, які впливають на рівень депозитного процента. Механізм здійснення строкових депозитних операцій з юридичними особами. Класифікація депозитів фізичних осіб, їх загальна характеристика. Права вкладників. Правовий режим вкладників. Вклади (депозити) до запитання фізичних осіб у банківських установах. Строкові вклади фізичних осіб у банківських установах. Довіреність на розпорядження вкладками. Порядок складання і використання заповітів. Порядок видачі вкладу після смерті вкладника. Порядок розпорядження рахунками неповнолітніх та інших клієнтів, визнаних недієздатними. Система гарантування вкладів населення в банках.

Тема 4. Кредитні операції банків

Кредитна політика комерційного банку як складова його бізнес-плану. Організаційна структура кредитної функції банку. Класифікація банківських позичок та сучасні види кредитів. Аналіз структури кредитних вкладень. Комплексний аналіз ціноутворення за кредитними операціями. Аналіз кредитоспроможності позичальника та способи її оцінки банком. Оцінювання якості кредитного портфеля та порядок формування резервів на відшкодування

втрат за кредитними операціями. Процес банківського кредитування. Види позичкових рахунків та режим їх дії. Форми забезпечення повернення банківських позичок. Кредитний ризи банку та способи його мінімізації. Методи управління проблемними кредитами та кредитним ризиком в цілому. Банківський контроль і кредитні санкції.

Змістовий модуль 2. Інші банківські послуги і операції

Тема 5. Операції банків з цінними паперами

Загальна характеристика діяльності банків на ринку цінних паперів. Перелік операцій з цінними паперами, що підлягають ліцензуванню в НБУ та порядок видачі ліцензії. Оптимальна організація окремого підрозділу банку для здійснення операцій з цінними паперами. Зміст основних етапів емісійної діяльності банків. Формулювання інвестиційних цілей банку. Форми інвестицій в цінні папери: стратегічні і портфельні інвестиції. Характеристика етапів процесу інвестування. Особливості функціонування біржового та позабіржового ринку цінних паперів в Україні. Заставні операції банків як похідні від кредитних. Професійна діяльність банків на ринку цінних паперів. Ризик і ліквідність інвестиційних операцій. Регулятивні вимоги до операцій банків з цінними паперами.

Тема 6. Операції банків з векселями

Характеристика та види векселів. Визначення векселя з позиції боргового зобов'язання та платіжного документа. Характеристика вексельного обігу. Визначення місця банків при обслуговуванні векселів. Розподіл операцій банків з векселями на власні, де банки є емітентами боргового зобов'язання, та клієнтські. Характеристика сутності векселя та організації вексельного обігу в Україні. Класифікація операцій банку у сфері вексельного обігу. Кредитні операції банків з векселями. Урахування векселів. Вексельне перерахування та вексельна перезастава. Рефінансування НБУ банківських установ за допомогою векселів. Особливості кредитування під заставу векселів. Онкольний кредит. Торговельні операції з векселями. Гарантійні операції з векселями. Авалювання векселів. Видача гарантій під забезпечення оплати векселів. Розрахункові операції банків з векселями. Оформлення заборгованості векселями. Розрахунки з використанням векселів. Комісійні та довірчі операції з векселями. Інкасування векселів. Зберігання векселів. Купівля, продаж і обмін векселів за дорученням.

Тема 7. Операції банків в іноземній валюті

Економічний зміст валютного курсу. Режими та методики курсоутворення. Конвертованість валюти і її види. Класифікатор іноземних валют НБУ. Пряма (європейська) та непряма (американська) система котирування валюти. Крос-курси валют та способи їх обчислення. Характеристика конверсійних (обмінних) валютних операцій. Характеристика депозитно-кредитних валютних операцій та ціноутворення за ними: зміст та призначення ставок LIBID і LIBOR, KIBID і KIBOR. Відкрита валютна позиція банку, порядок її обчислення та регулювання. Неторговельні операції комерційних банків в іноземній валюті. Операції з міжнародних торговельних розрахунків. Операції з торгівлі іноземною валютою. Операції із залучення та розміщення валютних коштів.

Тема 8.Нетрадиційні банківські операції та послуги

Види нетрадиційних банківських операцій та послуг: загальна характеристика. Економічні основи банківського лізингу та його форми. Лізингові операції та перспективи їх розвитку в Україні. Банківські гарантії та поручительства, як форми банківських послуг. Посередницькі, консультаційні та інформаційні послуги банків. Трастові послуги. Учасники факторингових операцій та зміст договірних відносин між ними. Визначення плати за факторингове обслуговування. Характерні ознаки форфейтингу. Зміст і послідовність здійснення форфейтингової операції, визначення плати за неї.

ПЛАНИ ЛЕКЦІЙ

ПЛАН ЛК № 1 Тема 1.Економічні основи банківської справи(*Традиційна лекція з використанням презентації –2 год.*)

1. Місце і роль банків у системі ринкової інфраструктури.
2. Розвиток функції та розширення ринку банківських послуг в Україні.
3. Сутність та класифікація банківських послуг.

ПЛАН ЛК № 2 Тема 2.Розрахунково-касові операції банків(*Традиційна лекція з використанням презентації - 2 год.*)

1. Загальні основи операції банків з розрахунково-касового обслуговування.
2. Організація обороту готівки. Порядок приймання і видачі готівки через касу банку.
3. Організація системи безготівкових розрахунків.
4. Порядок проведення розрахункових операцій.
5. Організація міжбанківських розрахунків.

ПЛАН ЛК № 3Тема 3.Депозитні операції банків(*Традиційна лекція з використанням презентації - 2 год.*)

1. Нормативно-правове регулювання депозитних операцій банку.
2. Характеристики та види депозитів.
3. Процедура та принципи нарахування відсотків.

ПЛАН ЛК № 4 Тема 4.Кредитні операції банків(*Традиційна лекція з використанням презентації -2 год.*)

1. Нормативно-правове регулювання кредитних операцій банку.
- 1.Суть, форми та види кредитів.
2. Оцінка кредитоспроможності позичальника.
3. Напрямимінімізації кредитних ризиків.

ПЛАН ЛК № 5 Тема 5.Операції банків з цінними паперами(*Проблемна лекція з використанням презентації - 2 год.*)

1. Нормативно-правове регулювання роботи банків з цінними паперами.
2. Емісійні операції банків.
3. Інвестиційні операції банків з цінними паперами.

ПЛАН ЛК № 6 **Тема 6.** Операції банків з векселями (*Традиційна лекція з використанням презентації - 1 год.*)

1. Характеристика та види векселів.
2. Врахування та переврахування векселів.
3. Кредити під заставу векселів.
4. Авалування та акцептування векселів банками.
5. Інкасування і доміциляція векселів.

ПЛАН ЛК № 7 **Тема 7.** Операції банків в іноземній валюті (*Традиційна лекція з використанням презентації -1 год.*).

1. Правові та організаційні основи здійснення банками операцій в іноземній валюті.
2. Торговельні операції банків в іноземній валюті.
3. Операції банків в іноземній валюті на міжбанківському ринку.
4. Неторговельні банківські операції в іноземній валюті.

ПЛАН ЛК № 8 **Тема 8.** Нетрадиційні банківські операції та послуги (*Лекція з елементами диспуту з використанням презентації -2 год.*)

1. Характеристика та види нетрадиційних банківських операцій та послуг.
2. Лізингові операції
3. Банківські гарантії та поручительства. Послуги банку.
4. Трстові (довірчі) послуги.
5. Факторинг та форфейтинг.
6. Операції банку з дорогоцінними металами.

6.4 Перелік та план практичних занять

За визначними темами практичних занять (табл. 6.4.1) передбачено використання АВС SCROOGE-III в навчально-науковій лабораторії «Навчальний банк».

Таблиця 6.4.1 Види робіт на практичних заняттях в навчально-науковій лабораторії «Навчальний банк»

Дисципліна	Курс, семестр	Тема	Вид роботи
6.030508 «Фінанси і кредит»			
Банківські операції	4 курс, 7 семестр	Розрахунково-касові операції банків	Опрацювання основних форм готівкових та безготівкових розрахунків, відкрити поточні рахунки в АБС SCROOGE-III
		Операції банків в іноземній валюті	Ознайомлення з порядком відкриття банківського дня в АБС SCROOGE-III.

Змістовий модуль 1. Основи банківської діяльності та традиційні банківські операції

ПЛАН ПЗ №1. Тема 1. Економічні основи банківської справи (2 год.)

1) усне опитування (2-3 балів);

Питання для опитування:

1. Історія виникнення та розвитку банківської справи.
2. Сутність поняття банків. Функції та значення банків в економіці.
3. Банківська система України та ретроспективи її розвитку.
4. Види та функції комерційних банків України,
5. Правові основи банківської діяльності в Україні.
6. Сутність банківських ресурсів, їх призначення та структура.
7. Формування та використання власного капіталу комерційного банку.

ПЛАН ПЗ №2-3. Тема 2. Розрахунково-касові операції банків (4 год.)

1) усне опитування (2-3 бали);

2) задачі (2-3 бали).

Питання для опитування:

1. Поняття, принципи і система безготівкових розрахунків
2. Порядок відкриття рахунків у банку,
3. Форми безготівкових розрахунків та їх характеристика.
4. Організація міжбанківських розрахунків.
5. Електронні розрахунки за допомогою платіжних карт.
6. Касові операції банківських установ.

Практична ситуація у Навчальному банку:

1. Увійти в систему SCROOGE.
2. Відкрити банківський день (відкриття здійснюється на 1 комп'ютері).
3. Ознайомитися з вкладками вікна «Банк-Счета».
4. Відкрити вкладку «Группы счетов». Створити групу
 - 1 варіант – «Основні рахунки»
 - 2 варіант – «Касові рахунки»

- 3 варіант – «Податкові рахунки»
- 4 варіант – «Клієнтські рахунки»
- 5. Створити 5 елементів групи різних типів та відсортувати їх за назвою.
- 6. Відкрити вкладку «Счета». Створити рахунок для свого клієнта.
- 7. Переглянути створений рахунок «Лицевые счета – Остатки»

ПЛАН ПЗ №4-5. Тема 3. Депозитні операції банків (4 год.)

- 1) усне опитування (2-3 бали);
- 2) задачі (2-3 бали).

Питання для опитування:

- 1. Характеристика та види депозитів.
- 2. Кредити під заставу депозитів.
- 3. Порядок видачі вкладу після смерті вкладника.
- 4. Порядок розпорядження рахунками неповнолітніх та інших клієнтів, визнаних недієздатними.
- 5. Система гарантування вкладів населення в банках.
- 6. Процедура та принципи нарахування відсотків.

ПЛАН ПЗ № 6-7. Тема 4. Кредитні операції банків (4 год.)

- 1) усне опитування (2-3 бали);
- 2) задачі (2-3 бали).

Питання для опитування:

- 1. Класифікація банківських позичок та сучасні види кредитів.
- 2. Аналіз кредитоспроможності позичальника та способи її оцінки банком.
- 3. Оцінювання якості кредитного портфеля та порядок формування резервів на відшкодування втрат за кредитними операціями.
- 4. Процес банківського кредитування. Види позичкових рахунків та режим їх дії.
- 5. Форми забезпечення повернення банківських позичок.
- 6. Кредитний ризи банку та способи його мінімізації.
- 7. Методи управління проблемними кредитами та кредитним

Змістовий модуль 2. Інші банківські послуги і операції

ПЛАН ПЗ № 8-9. Тема 5. Операції банків з цінними паперами (4 год.)

- 1) усне опитування (2-3 бали);
- 2) задачі (2-3 бали).

Питання для опитування:

- 1. Правове регулювання роботи банків з цінними паперами.
- 2. Емісійні операції банків.
- 3. Інвестиційні операції банків з цінними паперами.
- 4. Професійна діяльність банків на ринку цінних паперів.

ПЛАН ПЗ № 10-11. Тема 6. Операції банків з векселями (4 год.)

- 1) усне опитування (2-3 бали);

2) задачі (2-3 бали).

Питання для опитування:

1. Характеристика сутності векселя та організації вексельного обігу в Україні. Класифікація операцій банку у сфері вексельного обігу.
2. Кредитні операції банків з векселями. Урахування векселів. Вексельне переврахування та вексельна перезастава.
3. Рефінансування НБУ банківських установ за допомогою векселів. Особливості кредитування під заставу векселів.
4. Онкольний кредит. Торговельні операції з векселями.
5. Гарантійні операції з векселями Авалювання векселів.
6. Видача гарантій під забезпечення оплати векселів.

Контрольна робота по змістовому модулю 1(6-8 балів)

ПЛАН ПЗ № 12-13. Тема 7.Операції банків в іноземній валюті (4 год.)

- 1) усне опитування (2-3 бали);
- 2) задачі (2-3 бали).

Питання для опитування:

- 1.Види валютних операцій комерційних банків. Ведення валютних рахунків клієнтів.
- 2.Неторговельні операції комерційних банків в іноземній валюті.
- 3.Здійснення розрахунків в іноземній валюті за зовнішньоекономічними угодами.
- 4.Конверсійні операції та управління валютною позицією комерційного банку.
- 5.Валютні ризики та методи управління ними.

Практична ситуація у Навчальному банку:

1. Увійти в систему SCROOGE
2. Відкрити банківський день (відкриття здійснюється на 1 комп'ютері).
3. Ознайомитися з вкладками вікна «Сегодня – Добавление».
4. Встановити курс валют на сьогодні. Поточний курс встановити:

1 варіант – для долара

2 варіант – для євро

Курс встановлюється у розмірі $N*1000$,

де N – остання цифра залікової книжки

Максимальне значення курсу $N*1000+200$

Мінімальне значення курсу $N*1000-200$

Завдання може бути одночасно виконано на 2 комп'ютерах для різних валют

5. Видалити створений курс валют.

ПЛАН ПЗ № 14-15. Тема 8.Нетрадиційні банківські операції та послуги(4 год.)

- 1) усне опитування (2-3 бали);
- 2) задачі (2-3 бали).

Питання для опитування:

1.Банківські гарантії та поручительства. Посередницькі, консультаційні та інформаційні послуги банку.

4.Трастові (довірчі) послуги.

5.Факторинг та форфейтинг

6.Операції банку з дорогоцінними металами.

Контрольна робота по змістовому модулю 2(6-8 балів)

Заняття на базі філій кафедри фінансів, банківської справи та страхування

За темою № 7 «Операції банків в іноземній валюті» –Оцінка валютних статей балансу. Переоцінка активів і зобов'язань в іноземній валюті. Валютно-обмінні операції. Купівля-продаж іноземної валюти за дорученням клієнтів та для власних потреб – 1 год.

Візуальне супроводження дисципліни

Лекційні заняття з дисципліни «Банківські операції» за вісьмома темами, що вивчаються, супроводжуються презентаціями.

Матеріально-технічне забезпечення дисципліни

Використання навчально-наукової лабораторії «Навчальний банк» кафедри фінансів, банківської справи та страхування за темами:

№ 2 «Розрахунково-касові операції банків» – операції з рахунками «Банк-Счета»;

№ 7 «Операції банків в іноземній валюті» – встановлення курсу валют.

Передбачено використання елементів дистанційного навчання.

6.5 Теми, форма контролю та перевірки завдань, які винесені на самостійне обов'язкове опрацювання

Змістовий модуль 1. Основи банківської діяльності та традиційні банківські операції (24 год.)

Тема 1.Економічні основи банківської справи (6 год.)

Економічна характеристика та склад ресурсів комерційного банку. Банківський капітал та його внутрішня структура. Функції основного, додаткового та субординованого банківського капіталу. Міжнародні стандарти власного капіталу комерційних банків (Базельська угода). Аналіз достатності капіталу банку. Методи управління банківським капіталом в Україні та в міжнародній практиці. Сутність та склад пасивних операцій банку. Залучені та запозичені кошти банку. Брутто- та нетто-ресурси банку. Імобілізація коштів банку. Прогнозування ресурсів банку.

Тема 2.Розрахунково-касові операції банків (6 год.)

Загальні основи організації безготівкових розрахунків і структура безготівкового грошового обігу. Ведення рахунків клієнтів. Безготівкові міжгосподарські розрахунки та основні інструменти, що їх забезпечують. Функціональні схеми здійснення окремих видів платежів. Кореспондентські відносини та міжбанківські розрахунки. Структурна побудова та принципи

функціонування системи електронних платежів (СЕП). Схема документообороту в СЕП. Класифікація електронних розрахунково-платіжних документів, що використовуються в СЕП. Розрахунки з використанням банківських платіжних карток. Характеристика касових операцій банків та забезпечення їх касової діяльності.

Тема 3. Депозитні операції банків (6 год.)

Залучені ресурси банку, операції, пов'язані з їх формуванням. Економічний зміст депозитних операцій, їх класифікація та загальна характеристика. Особливості депозитних рахунків до запитання, строкових та ощадних вкладів. Укладання депозитного договору та встановлення депозитної процентної ставки. Фактори, які впливають на рівень депозитного процента. Механізм здійснення строкових депозитних операцій з юридичними особами. Класифікація депозитів фізичних осіб, їх загальна характеристика. Права вкладників. Правовий режим вкладників. Вклади (депозити) до запитання фізичних осіб у банківських установах. Строкові вклади фізичних осіб у банківських установах. Довіреність на розпорядження вкладками. Порядок складання і використання заповітів. Порядок видачі вкладу після смерті вкладника. Порядок розпорядження рахунками неповнолітніх та інших клієнтів, визнаних недієздатними. Система гарантування вкладів населення в банках.

Тема 4. Кредитні операції банків (6 год.)

Кредитна політика комерційного банку як складова його бізнес-плану. Організаційна структура кредитної функції банку. Класифікація банківських позичок та сучасні види кредитів. Аналіз структури кредитних вкладень. Комплексний аналіз ціноутворення за кредитними операціями. Аналіз кредитоспроможності позичальника та способи її оцінки банком. Оцінювання якості кредитного портфеля та порядок формування резервів на відшкодування втрат за кредитними операціями. Процес банківського кредитування. Види позичкових рахунків та режим їх дії. Форми забезпечення повернення банківських позичок. Кредитний ризи банку та способи його мінімізації. Методи управління проблемними кредитами та кредитним ризиком в цілому. Банківський контроль і кредитні санкції.

Змістовий модуль 2. Інші банківські послуги і операції (22 год.)

Тема 5. Операції банків з цінними паперами (6 год.)

Загальна характеристика діяльності банків на ринку цінних паперів. Перелік операцій з цінними паперами, що підлягають ліцензуванню в НБУ та порядок видачі ліцензії. Оптимальна організація окремого підрозділу банку для здійснення операцій з цінними паперами. Зміст основних етапів емісійної діяльності банків. Формулювання інвестиційних цілей банку. Форми інвестицій в цінні папери: стратегічні і портфельні інвестиції. Характеристика етапів процесу інвестування. Особливості функціонування біржового та позабіржового ринку цінних паперів в Україні. Заставні операції банків як похідні від кредитних.

Професійна діяльність банків на ринку цінних паперів. Ризик і ліквідність інвестиційних операцій. Регулятивні вимоги до операцій банків з цінними паперами.

Тема 6.Операції банків з векселями (5 год.)

Характеристика та види векселів. Визначення векселя з позиції боргового зобов'язання та платіжного документа. Характеристика вексельного обігу. Визначення місця банків при обслуговуванні векселів. Розподіл операцій банків з векселями на власні, де банки є емітентами боргового зобов'язання, та клієнтські. Характеристика сутності векселя та організації вексельного обігу в Україні. Класифікація операцій банку у сфері вексельного обігу. Кредитні операції банків з векселями. Урахування векселів. Вексельне перерахування та вексельна перезастава. Рефінансування НБУ банківських установ за допомогою векселів. Особливості кредитування під заставу векселів. Онкольний кредит. Торговельні операції з векселями. Гарантійні операції з векселями. Авалювання векселів. Видача гарантій під забезпечення оплати векселів. Розрахункові операції банків з векселями. Оформлення заборгованості векселями. Розрахунки з використанням векселів. Комісійні та довірчі операції з векселями. Інкасування векселів. Зберігання векселів. Купівля, продаж і обмін векселів за дорученням.

Тема 7.Операції банків в іноземній валюті (5 год.)

Економічний зміст валютного курсу. Режими та методики курсоутворення. Конвертованість валюти і її види. Класифікатор іноземних валют НБУ. Прямая (європейська) та непряма (американська) система котирування валюти. Крос-курси валют та способи їх обчислення. Характеристика конверсійних (обмінних) валютних операцій. Характеристика депозитно-кредитних валютних операцій та ціноутворення за ними: зміст та призначення ставок LIBID і LIBOR, KIBID і KIBOR. Відкрита валютна позиція банку, порядок її обчислення та регулювання. Неторговельні операції комерційних банків в іноземній валюті. Операції з міжнародних торговельних розрахунків. Операції з торгівлі іноземною валютою. Операції із залучення та розміщення валютних коштів.

Тема 8.Нетрадиційні банківські операції та послуги (6 год.)

Види нетрадиційних банківських операцій та послуг: загальна характеристика. Економічні основи банківського лізингу та його форми. Лізингові операції та перспективи їх розвитку в Україні. Банківські гарантії та поручительства, як форми банківських послуг. Посередницькі, консультаційні та інформаційні послуги банків. Трастові послуги. Учасники факторингових операцій та зміст договірних відносин між ними. Визначення плати за факторингове обслуговування. Характерні ознаки форфейтингу. Зміст і послідовність здійснення форфейтингової операції, визначення плати за неї.

Форма перевірки та оцінювання завдань самостійної роботи

№	Завдання самостійної роботи	Кількість годин	Кількість заходів	Оцінка в балах		Сума балів	
				min	max	min	max
1	2	3	4	5	6	7	8
1	<i>Обов'язкова самостійна робота</i>						
	- опрацювання окремих тем курсу (домашнє завдання): 1 змістовий модуль	12	2	2	2	4	4
	2 змістовий модуль	10	2	2	2	4	4
	- тестування в MOODLE 1 змістовий модуль	12	4	1	2	4	8
	2 змістовий модуль	12	4	1	2	4	8
- доповідь (виступ) з новинами на наукових гуртках і конференціях (з підготовкою презентації) 1 змістовий модуль	X	1	2	4	2	4	
2 змістовий модуль	X	X	X	X	X	X	
	Всього за: 1 змістовий модуль	24	X	X	X	10	16
	2 змістовий модуль	22	X	X	X	8	14
	<i>Індивідуальна самостійна робота</i>						
2	- виконання індивідуальної роботи з дисципліни (2 змістовий модуль)	X	1	10	10	10	10
	- підготовка тез доповіді на конференцію (0,125 друк. арк.) (1 змістовий модуль)	X	1	0	5	0	5
	- підготовка наукової статті (0,375 друк. арк.) (1 змістовий модуль)	X	1	0	8	0	8
	Всього за: 1 змістовий модуль	X	X	X	X	0	13
	2 змістовий модуль	X	X	X	X	10	10
Всього самостійної роботи		46	X	X	X	28	53

6.6 Питання для поточного та підсумкового контролю знань здобувачів вищої освіти

6.6.1 Питання для поточного контролю знань

Змістовий модуль 1. Основи банківської діяльності та традиційні банківські операції

1. Охарактеризувати кредитну та банківську системи України. Пояснити їх роль на фінансовому ринку. В чому полягає специфіка їх діяльності.
2. Які види банків Ви знаєте? Охарактеризуйте їх.
3. В чому специфіка діяльності спеціалізованих банків? За якими критеріями спеціалізації вони розрізняються?
4. Охарактеризувати типову організаційну структуру банківської установи. Пояснити специфіку управління нею.
5. Назвіть основні функції органів управління та контролю банку.
6. Пояснити порядок державної реєстрації банку.
7. З якою метою здійснюється ліцензування банківської діяльності? Які документи необхідно надати банкам для отримання банківської ліцензії та письмових дозволів на здійснення окремих банківських операцій?
8. Дати визначення та навести приклади банківських операцій відповідно до різних критеріїв класифікації.
9. Пояснити, чим відрізняються активні й пасивні банківські операції. Дата визначення та охарактеризувати ці операції.
10. Що означають поняття "ліквідність банку", "прибутковість банку"? Яке значення вони мають для банківської діяльності? Дати визначення ризику в банківській діяльності. Пояснити, які види ризиків супроводжують банківську діяльність, охарактеризувати їх.
11. Ким видається дозвіл на створення банку?
12. Хто може виступати засновниками банку? Які особи не можуть бути засновниками банку?
13. За рахунок яких коштів створюється статутний капітал?
14. Які документи подаються в НБУ для реєстрації банку?
15. Яких умов повинні дотриматися банки для отримання банківської ліцензії?
16. Дати визначення та охарактеризувати структуру платіжного обороту держави.
17. Охарактеризувати платіжну систему країни. Які види платіжних систем функціонують на території України?
18. На яких засадах здійснюються операції з розрахунково-касового обслуговування клієнтів?
19. Що таке рахунки типу «Н» та «П», та які умови їх функціонування?
20. Пояснити, яким чином в нашій країні організовано оборот готівки?
21. Які види операцій відносяться до касових операцій банку?
22. Пояснити, як організований касовий підрозділ банку.
23. В чому особливості банківської операції приймання готівки від клієнтів?

24. Який порядок видачі готівки з каси банку?
25. Як працюють операційні каси банків?
26. Що таке ліміт залишку готівки в касі та який порядок його встановлення?
27. Які існують обмеження щодо здійснення підприємствами операцій з готівкою?
28. У чому полягають особливості діяльності банків з контролю за виконанням касових операцій їхніми клієнтами?
29. Розкрити сутність безготівкових розрахунків. Яку роль вони відіграють?
30. Які види безготівкових розрахунків Ви знаєте?
31. Пояснити загальні правила документообігу платіжних документів.
32. Охарактеризувати порядок здійснення розрахунків за допомогою платіжних доручень.
33. Який порядок здійснення розрахунків за допомогою платіжних вимог-доручень?
34. В чому особливості проведення розрахунків за допомогою платіжних вимог?
35. Пояснити особливості застосування розрахункових чеків. Охарактеризувати порядок здійснення розрахунків за їх допомогою.
36. Охарактеризувати порядок здійснення розрахунків за допомогою акредитивів.
37. В чому особливості проведення розрахунків за допомогою векселів?
38. Дати визначення міжбанківських розрахунків. Пояснити, яким чином організовані міжбанківські розрахунки в Україні.
39. Дати визначення міжбанківського переказу та охарактеризувати порядок його проведення через систему електронних платежів НБУ.
40. Які операції банків належать до депозитних?
41. Зазначте способи та умови залучення депозитних ресурсів?
42. У чому полягає сутність депозитів до запитання та строкових депозитів?
43. У чому полягає сутність ощадного вкладу?
44. Що таке банківський сертифікат?
45. У чому полягає сутність міжбанківського кредитування?
46. В чому сутність банківського кредитування? Назвати основні принципи кредитування.
47. Які види банківського кредиту Ви знаєте?
48. Що розуміють під кредитним потенціалом банку? Від яких чинників він залежить?
49. Пояснити, яким чином організована кредитна робота в банку.
50. Охарактеризувати основні етапи процесу банківського кредитування
51. Що розуміють під кредитоспроможністю постачальника? Від яких факторів вона залежить? В чому особливості оцінки фінансового стану окремих категорій позичальників?
52. Розкрити поняття кредитного ризику. Охарактеризувати основні методи управління кредитним ризиком.

53. З якою метою банками формується резерв під кредитні ризики? Пояснити порядок розрахунку резерву.

54. Які форми забезпечення кредиту Ви знаєте? Охарактеризуйте їх.

55. Пояснити порядок короткострокового кредитування юридичних осіб в поточну діяльність?

56. Які особливості довгострокового кредитування суб'єктів господарювання в інвестиційну діяльність?

57. В чому особливості кредитування населення на споживчі потреби?

58. Охарактеризувати кредити, що пов'язані з вексельним обігом.

59. Охарактеризувати особливості надання міжбанківських кредитів.

60. З якою метою надаються консорціумні кредити? Описати порядок їх надання.

61. Назвати характерні риси кредитів, що надаються під заставу цінних паперів.

62. Пояснити, в чому сутність та особливості іпотечного кредитування.

Змістовий модуль 2. Інші банківські послуги і операції

1. Які групи цінних паперів обертаються на фондовому ринку?

2. Хто є прямими комерційними учасниками фондового ринку ?

3. Як функціонують біржовий та позабіржові ринки цінних паперів?

4. За якими групами класифіковані банківські операції з цінними паперами?

5. Які основні завдання постають перед банками у процесі формування та управління портфелем цінних паперів?

6. Як визначається дисконтна ставка при врахуванні банком векселів?

7. Як розрахувати суму до сплати за векселем у момент його врахування банком?

8. Що таке авалування векселів?

9. Як здійснюється доміціяція векселів?

10. Що таке чисте та документарне інкасо векселів?

11. Як визначається ринкова вартість цінних паперів категорій 1 і 3?

12. Як визначається ринкова вартість цінних паперів категорій 2 і 4?

13. У чому полягає економічна сутність векселя та які його обов'язкові реквізити?

14. В чому проявляється подвійна природа векселя?

15. Охарактеризуйте функціональне призначення векселя.

16. Наведіть класифікацію видів векселів.

17. В чому полягає особливість вексельного обороту в Україні ?

18. Розкрийте зміст процедури індосації векселя.

19. Процедура опротестування векселя: її значення та механізм.

20. Що таке авалування векселів?

21. Що таке чисте та документарне інкасо векселів?

22. Вкажіть переваги та недоліки вексельних операцій для банку.

23. Охарактеризуйте операції банку як прямого учасника вексельного обігу.

24. В чому полягає особливість ціноутворення за кредитними операціями банку з векселями?
25. Наведіть механізм реалізації та особливості комісійних операцій банку з векселями.
26. Як оформлюються права та обов'язки сторін при обслуговуванні банком вексельного обороту. Наведіть основні реквізити договорів.
27. Що таке валютний ринок?
28. Хто є основними учасниками валютного ринку?
29. Яка структура міжбанківського валютного ринку України (МВРУ)?
30. Які операції є поточними торговельними операціями в іноземній валюті?
31. Які операції є поточними неторговельними операціями в іноземній валюті?
32. Які види банківських рахунків в іноземній валюті існують?
33. Який порядок відкриття та функціонування рахунків юридичних та фізичних осіб?
34. Що являють собою міжнародні розрахунки?
35. Який механізм придбання валюти на МВРУ?
36. Який механізм використання іноземної валюти, придбаної на МВРУ?
37. Який механізм продажу валютної виручки резидентів на МВРУ?
38. Як визначається офіційний курс гривні до іноземних валют?
39. Що таке конверсійні валютні операції?
40. Як розраховується форвардна маржа?
41. Що таке банківський переказ?
42. Що таке акредитив та його види?
43. У чому сутність інкасо та його види?
44. У чому полягає суть розрахунків за відкритим рахунком?
45. Які види кредитів найбільш вигідні позичальникові?
46. Які ознаки притаманні банківським послугам?
47. Охарактеризуйте зміст і етапи лізингових операцій.
48. Перелічіть основні переваги та недоліки лізингу.
49. Які характерні риси має оперативний та фінансовий лізинг?
50. Чим лізинг привабливий для банків?
51. У чому полягає відмінність гарантійних послуг від поручительства?
52. Що таке комісія?
53. Розкрийте зміст категорії "факторинг".
54. Охарактеризуйте суб'єктів факторингової операції.
55. Опишіть механізм факторингової операції банку.
56. В чому полягають переваги та недоліки факторингу для учасників операції?
57. За яких обставин банкам не рекомендується укладати угоду на факторингове обслуговування?
58. Дайте характеристику факторингових операцій банку відповідно до ознак класифікації.
59. Охарактеризуйте форфейтинг як різновид факторингу.
60. Розкрийте зміст процедури щодо укладання факторингової угоди.

61. На що повинні звертати увагу працівники факторингового відділу банку, оцінюючи дебіторів свого клієнта?
62. В чому полягає особливість визначення вартості факторингової послуги банку?

6.6.1 Питання для підсумкового контролю знань

1. Роль і місце комерційних банків у банківській системі. Сутність банку.
2. Типи та функції банків, принципи діяльності.
3. Організаційна будова банку. Структура апарату управління.
4. Правове регулювання діяльності банків.
5. Державне регулювання банківської діяльності.
6. Форми залучення коштів.
7. Гарантування банківських вкладів.
8. Запозичені кошти — випуск облігацій, міжбанківські кредити, кредитні тендери, кредити рефінансування, ломбардний кредит.
9. Принципи і способи здійснення безготівкових розрахунків.
10. Організація міжбанківських розрахунків.
11. Розрахунки платіжними дорученнями та платіжними вимогами-дорученнями.
12. Чекова форма розрахунків, акредитив, факторинг.
13. Касові операції комерційних банків. Види кас.
14. Розрахункові операції з вексями. Види векселів та учасники.
15. Кредитні операції з вексями.
16. Сутність та види кредиту. Принципи кредитування.
17. Кредитний ризик. Оцінка кредитоспроможності позичальника.
18. Етапи процесу кредитування і необхідні кредитні документи.
19. Порядок надання короткострокових кредитів.
20. Порядок погашення кредиту і його пролонгація.
21. Довгострокове кредитування, джерела коштів
22. Споживчий кредит.
23. Кредити в інвестиційну діяльність. Іпотека.
24. Комерційний кредит.
25. Поняття лізингу, об'єкти і види.
26. Сутність інвестиційних операцій банку та їх особливості.
27. Принципи здійснення інвестиційних операцій з цінними паперами.
28. Інвестиційний ризик та інвестиційна політика.
29. Валютне регулювання і валютний контроль.
30. Сутність валютних операцій. Ведення валютних рахунків клієнтів.
31. Неторговельні валютні операції комерційних банків.
32. Конверсійні операції банку. Валютна позиція.
33. Операції комерційних банків з міжнародних розрахунків.
34. Валютні ризики та методи управління валютними ризиками.
35. Основні види пластикових карток та їх використання у платіжному оброті..
36. Система розрахунків «Клієнт-Банк».

37. Форфейтинг: механізм використання і переваги.
38. Форвардний опціон, ф'ючерсний контракт, своп-операції.
39. Поняття і фактори ліквідності банківської установи.
63. Пояснити, яким чином організована кредитна робота в банку.
64. Охарактеризувати основні етапи процесу банківського кредитування.
65. Охарактеризуйте зміст і етапи лізингових операцій.
66. Перелічить основні переваги та недоліки лізингу.
67. Які характерні риси має оперативний та фінансовий лізинг?
68. Чим лізинг привабливий для банків?
69. Що таке комісія?
70. Охарактеризуйте суб'єктів факторингової операції.

6.7 Рейтингова оцінка знань з дисципліни та схема поточного та підсумкового контролю знань здобувачів вищої освіти

№ змістового модулю	Кількість годин		Форма контролю	Кількість заходів	Оцінка		Сума	
	ЛК	ПЗ			min	max	min	max
1	8	8	1. Аудиторна робота:	2	2	3	4	6
			- усне опитування;					
			- розв'язання задач;					
			- контрольна робота.	1	6	8	6	8
			2. Самостійна робота:	3	2	2	6	6
			<i>Обов'язкова</i>					
			- опрацювання окремих тем курсу (домашнє завдання);					
- тестування в MOODLE;								
- доповідь на гуртку	4	1	2	4	8			
<i>Індивідуальна</i>	1	2	4	2	4			
- тези доповіді	1	0	5	0	5			
- наукова стаття	1	0	8	0	8			
Разом за 1 змістовий модуль				x	x	x	26	51
2	8	8	1. Аудиторна робота:	2	2	3	4	6
			- усне опитування;					
			- розв'язання задач;					
			- контрольна робота.	1	6	8	6	8
			2. Самостійна робота:	3	2	2	6	6
			<i>Обов'язкова</i>					
			- опрацювання окремих тем курсу (домашнє завдання);					
- тестування в MOODLE;								
- написання індивідуальної роботи з дисципліни*	4	1	2	4	8			
<i>Індивідуальна</i>	1	10	10	10	10			
Разом за 2 змістовий модуль	x	x	x	34	45			
Всього за навчальною дисципліною							60	100

*Виконання здобувачами вищої освіти індивідуальної роботи з дисципліни «Банківські операції» передбачає написання есе на проблемну тематику, набуття навичок щодо побудови графікупогашення кредиту ануїтетним та класичним способами, а також визначення показника ризику кредиту, наданого юридичній особі.

Оцінювання здобувачів вищої освіти на екзамені

За шкалою ЄCTS	За національною шкалою	За шкалою навчального закладу
A	Відмінно	37-40
BC	Добре	31-36
DE	Задовільно	24-30
FX	Незадовільно з можливістю повторного складання	< 24

Шкала оцінювання ЄCTS

Оцінка ЄCTS	Визначення	Оцінка в балах	Традиційна оцінка
A	Відмінно – відмінне виконання, лише з незначною кількістю помилок	90 – 100	«5»
BC	Добре – в загальному правильна робота з певною кількістю помилок	75 – 89	«4»
DE	Задовільно – непогано, але з незначною кількістю недоліків	60 – 74	«3»
EX	Незадовільно – потрібно попрацювати перед тим як досягти мінімального критерію	35 – 59	«2»
F	Незадовільно – необхідна серйозна подальша робота	1 - 34	«2»

Здобувачі вищої освіти, що набрали менше 60 балів до сесії не допускаються. До складання заліку такі здобувачі вищої освіти можуть бути допущені тільки після того, як наберуть необхідну кількість балів.

Підсумковий контроль знань здійснюється шляхом складання заліку у письмовій формі.

7 ПЕРЕЛІК РЕКОМЕНДОВАНИХ ЛІТЕРАТУРНИХ ДЖЕРЕЛ ТА ЗАКОНОДАВЧО-НОРМАТИВНИХ АКТІВ

1. Про Національну депозитарну систему та особливості електронного обігу цінних паперів в Україні: закон України від 10.12.1997 р. № 710/97-ВР (зі змінами та доповненнями) [Електронний ресурс] / Верховна Рада України. – Режим доступу : <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/5178-17>

2. Про фінансовий лізинг : закон України 16.12.1997 р. № 723/97-ВР (в новій редакції від 11.12.2003 р. №1381-IV) [Електроний ресурс] / Верховна Рада України. – Режим доступу : <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/723/97-%D0%B2%D1%80>

3. Про банки і банківську діяльність : закон України від 07.12.2000 р. № 2121-III (зі змінами та доповненнями) [Електроний ресурс] / Верховна Рада України. – Режим доступу : <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/2121-14>

4. Про обіг векселів в Україні : закон України від 05.04.2001 р. № 2374-III (зі змінами та доповненнями) [Електроний ресурс] / Верховна Рада України. – Режим доступу : <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/2374-14>

5. Інструкція з бухгалтерського обліку операцій з готівковими коштами та банківськими металами в банках України : постанова Правління Національного банку України від 20.10.2004 р. № 495 (зі змінами та доповненнями) [Електроний ресурс] / Національний банк України. – Режим доступу : <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/z1425-04>

6. Інструкція з організації перевезення валютних цінностей та інкасації коштів в установах банків України : постанова Правління Національного банку України від 03.12.2003 р. № 520 (зі змінами та доповненнями) [Електроний ресурс] / Національний банк України. – Режим доступу : <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/z0254-12>

7. Інструкція про безготівкові розрахунки в Україні в національній валюті : постанова Правління Національного банку України від 21.01.2004 р. № 22 (зі змінами та доповненнями) [Електроний ресурс] / Національний банк України. – Режим доступу : <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/z0377-04>

8. Інструкція про касові операції в банках України : постанова Правління Національного банку України від 01.06.2011 р. № 174 (зі змінами та доповненнями) [Електроний ресурс] / Національний банк України. – Режим доступу : <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/z0790-11>

9. Інструкція про міжбанківський переказ грошей в Україні в національній валюті : постанова Правління Національного банку України від 16.08.2006 р. № 320 (зі змінами та доповненнями) [Електроний ресурс] / Національний банк України. – Режим доступу : <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/z1035-06>

10. Інструкція про порядок відкриття, використання і закриття рахунків у національній та іноземних валютах : постанова Правління Національного банку України від 12.11.2003 р. № 492 (зі змінами та доповненнями) [Електроний ресурс] / Національний банк України. – Режим доступу : <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/z1172-03>

11. Інструкція про порядок організації та здійснення валютно-обмінних операцій на території України : постанова Правління Національного банку України від 12.12.2002 р. № 502 (зі змінами та доповненнями) [Електроний ресурс] / Національний банк України. – Режим доступу : <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/z0021-03>

12. Інструкція про порядок регулювання діяльності банків в Україні : постанова Правління Національного банку України від 28.08.01 № 368 (зі змінами

та доповненнями) [Електроний ресурс]/ Національний банк України. – Режим доступу : <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/z0841-01>

13. План рахунків бухгалтерського обліку банків України : постанова Правління Національного банку України від 17.06.2004 р. № 280 (зі змінами та доповненнями) [Електроний ресурс]/ Національний банк України. – Режим доступу : <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/z0918-04>

14. Положення про порядок формування та використання резерву банками України для відшкодування можливих втрат за активними банківськими операціями : постанова Правління Національного банку України від 25.01.2012 р. № 279 (зі змінами та доповненнями) [Електроний ресурс]/ Національний банк України. – Режим доступу : <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/z0231-12>

15. Правила бухгалтерського обліку доходів і витрат банків України : постанова Правління Національного банку України 18.06.2003 р. № 255 (зі змінами та доповненнями) [Електроний ресурс]/ Національний банк України. – Режим доступу : <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/z0583-03>

16. Правила (умови) здійснення діяльності з торгівлі цінними паперами: брокерської діяльності, дилерської діяльності, андеррайтингу, управління цінними паперами : рішення Державної комісії з цінних паперів та фондового ринку від 16.12.2014 р. № 1706 (зі змінами та доповненнями) [Електроний ресурс]/ Національний банк України. – Режим доступу : <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/z0052-07>

17. Прасолова С.П. Банківські операції: навч. посіб. / С. П. Прасолова. – К.: Центр навчальної літератури, 2013 – 568с.

18. Міщенко В.І. Банківські операції: підруч. / В.І. Міщенко, Н. Г. Слав'янська, О.Г. Коренева. – 2-ге вид., перероб. і доп. – К.: Знання, 2007. – 796 с.

19. Коваленко В.В. Банківська система України : монографія /В. В. Коваленко, О.Г. Коренева, К.Ф. Черкашина, О.В. Крухмаль. – Суми: ДВНЗ «УАБС НБУ», 2010. – 187с.

20. Коцовська Р.Р. Банківські операції : навч. посіб. / Р. Р. Коцовська, О. П. Павлишин, Л. М. Хміль. – К. : УБС НБУ : Знання, 2010. – 390 с.

21. Єпіфанов А. О. Операції комерційних банків : навч. посіб. / А. О.Єпіфанов, Н. Г. Маслак, І. В. Сало – Суми: ВТД «Університетська книга», 2007. – 523 с.

22. Науменкова С. В. Ринок фінансових послуг : навч. посіб. / С. В. Науменкова, С. В. Міщенко. – К. : Знання, 2010. – 532 с.

Робочу програму розробила
канд.екон.наук, доцент

І.В. Баришевська